

Datum

2023-08-25

Vår referens

Philip Ljungberg

Utredningssekreterare

philip.ljungberg@malmö.se

Tjänsteskrivelse**Remiss från Justitiedepartementet om kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd (SOU 2023:25)
GYVF-2023-2409****Sammanfattning**

Justitiedepartementet har sänt utredningen Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd (SOU 2023:25) på remiss. Kommunstyrelsen har berett gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden tillfälle att inkomma med yttrande på remissförslaget senast 2023-09-01.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen framför i sitt förslag till yttrande att nämnden bör framhålla behovet av en mer detaljerad bedömning och beräkning av de kostnadsförändringar som förslaget medför till följd av det ökade utbildningsbehovet i svenska för invandrare (SFI) och i samhällsorientering. En finansieringsmodell ska också tas fram.

Vidare föreslår förvaltningen att nämnden ska framhålla behovet av enhetliga krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för medborgarskap och för permanent uppehållstillstånd samt att kommunerna ska få söka statsbidrag för utvecklingen och genomförandet av kurser inför proven. Förvaltningen föreslår också att en kursplan för samhällsorientering ska tas fram.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden godkänner förslaget till yttrande och överlämnar detsamma till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Följebrev remiss angående remiss från Justitiedepartementet om kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd (SOU 2023:25)
- Remiss angående remiss från Justitiedepartementet om kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd (SOU 2023:25)
- Utredning angående remiss från Justitiedepartementet om kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd (SOU 2023:25)
- Förslag till yttrande - Justitiedepartementets remiss av utredningen Krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för permanent uppehållstillstånd
- G-Tjänsteskrivelse GVN 2023-09-01 Remiss från Justitiedepartementet av utredningen Krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för permanent uppehållstillstånd revidering

efter arbetsutskottet

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2023-08-23

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2023-09-01

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Justitiedepartementet har sänt utredningen Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd (SOU 2023:25) på remiss. Kommunstyrelsen har berett gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden tillfälle att inkomma med yttrande på remissförslaget senast 2023-09-01.

I Justitiedepartementets remiss av utredningen Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd (SOU 2023:35) föreslås att det införs krav på kunskaper i det svenska språket och om det svenska samhället för permanent uppehållstillstånd för utlänningar mellan 18 år och upp till pensionsåldern. Kunskaperna föreslås visas genom ett godkänt prov för permanent uppehållstillstånd. Det ska tas fram ett särskilt kunskapsprov som består av två delprov; ett som avser det svenska språket och ett som avser det svenska samhället.

Justitiedepartementets betänkande av utredningen Krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för svenskt medborgarskap (SOU 2021:2) skickades ut på remiss till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2021. Nämnden ansåg då att kostnadsförändringen som angetts i utredningen inte motsvarar de behov som kommer uppstå om prov ska införas. I den nu aktuella remissen finns ett försök till kostnadsbedömning av SFI samt för utveckling av kurser för samhällsorientering, men utredare anger att kostnadsförändringarna är svåra att bedöma. Ökade kostnader föreslås att finansieras via anslag, men finansieringsmodell saknas. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden vill därför framhålla behovet av en bedömning och beräkning av kostnadsförändringarna samt en finansieringsmodell gällande förväntat ökat utbildningsbehov i svenska för invandrare, SFI, och samhällsorientering.

Vidare är det viktigt att modellen tar hänsyn till att sammansättningen av invandrare varierar kommuner emellan. I Malmö stad är den vanligaste grunden för uppehållstillstånd arbete och studier. I och med att denna grupp i dagsläget inte tar del av SFI inom ramen för etableringsprogram kan utbildningsbehovet i SFI och samhällsorientering (eller motsvarande utbildningar som kommunen får ett kostnadsansvar för) öka avsevärt.

I betänkandet föreslås det att både folkbildningen och dess aktörer samt kommuner kan ansvara för utbildningsinsatser som förbereder inför prov i svenska och samhällskunskap.

Folkbildningens aktörer ska kunna söka statsbidrag men kommuner ska kompenseras för ökade kostnader via anslag. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden vill framhålla att det är viktigt att kommuner också ska kunna söka statsbidrag för att kunna täcka ökade kostnader.

I betänkandet framkommer det att nuvarande kurser i samhällsorientering för nyanlända som

erbjuds av kommuner inte täcker den kunskap som behövs för att bli godkänd på prov i samhällskunskap för permanent uppehållstillstånd. Om prov ska införas anser gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att en kursplan för samhällsorientering ska tas. Kursplanen ska beskriva vilka kunskapskrav som ska uppfyllas för att kunna genomföra prov för permanent uppehållstillstånd.

Utredningen Krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för svenskt medborgarskap (SOU 2021:2) och utredningen Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd (SOU 2023:35) kommer fram till olika rekommendationer när det gäller exempelvis ålder för provdeltagare samt möjlighet att visa kunskap på annat sätt än via prov för medborgarskap respektive permanent uppehållstillstånd. Om dessa prov ska införas anser gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att kraven ska vara enhetliga för att skapa tydlighet för provdeltagare.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden avstår från att yttra sig om kunskapskrav gällande prov i det svenska språket och om det svenska samhället för permanent uppehållstillstånd.

Ansvariga

Elena Zukauskaitė Avdelningschef

Anneli Schwartz Förvaltningschef